KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 3e februari 1970 door de Minister van Volksgezondheid verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "genomen in uitvoering van artikel 24 van de wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand, gewijzigd door de wetten van 15 juli 1960 en 2 juni 1969", heeft de 5e maart 1970 het volgend advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de la Santé publique, le 3 février 1970, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "pris en exécution de l'article 24 de la loi du 10 mars 1925, organique de l'assistance publique, modifiée par les lois du 15 juillet 1960 et du 2 juin 1969", a donné le 5 mars 1970 l'avis suivant :

In het onschrift dienen de wijzigingswetten niet te worden vermeld.

In de aanhef volstaat de vermelding van de laatste wetswijziging, namelijk die van 2 juni 1969.

In artikel 1, 2°, bezige men in plaats van "verzorgingsinrichting" dezelfde term als in de wet van 2 april 1965 tot wijziging van de wet van 27 november 1891 op de openbare onderstand, te weten "verzorgingsinstelling".

Met het oog op de toepassing van artikel 3 van het ontwerp dient de volgende opmerking te worden gemaakt.

Het is gebruikelijk en tevens in overeenstemming met de vereisten van een behoorlijk bestuur, dat de wijze van berekening van de hoegrootheid van een bezoldiging en van een pensioen bij wijze van algemene regeling wordt vastgesteld, op grond waarvan besluiten tot individuele vaststelling van bezoldiging en pensioen worden genomen. Waar een algemene regeling voorkomt, zullen alleen de besluiten tot vaststelling ervan, met uitsluiting van de individuele toepassingsbeslissingen, aan het bij artikel 3 voorgeschreven toezicht moeten onderworpen worden.

Wanneer een commissie op een bepaald ogenblik haar zogenaamd belangrijkheidskenmerk verliest, heeft zulks tot gevolg dat het recht op presentiegeld en bezoldiging terzelfdertijd ophoudt te bestaan. Met de bepaling van artikel 4 van het ontwerp wordt beoogd dit normale rechtsgevolg te verschuiven tot het einde van het lopende jaar.

.../...

Wanneer echter het bij artikel 1, 1°, bepaalde belangrijkheidscriterium van toepassing is, wordt met de bedoelde bepaling, zoals zij is gesteld, in werkelijkheid het omgekeerde effect bereikt van wat ermee wordt beoogd, namelijk de in de loop van het jaar ontvangen bezoldiging zal moeten worden terugbetaald tot op 31 december van het verstreken jaar, "jaar gedurende hetwelk de commissie haar belangrijkheidskenmerk heeft verloren".

Rekening houdend met wat voorafgaat stelt de Raad van State voor, artikel 4 te stellen als volgt :

"Zij houden op uitwerking te hebben op 31 december van het jaar waarin wordt vastgesteld dat het aantal inwoners, respectievelijk het aantal bedden, het minimum bedoeld in artikel 2 niet meer bereikt".

De bedoeling geen bezoldiging aan de voorzitter toe te kennen wanneer de schepen van de in aanmerking te nemen gemeente geen wedde geniet, zou in artikel 6 tot uiting moeten worden gebracht door een uitdrukkelijke bepaling, zoals gebeurde in het koninklijk besluit van 24 maart 1961, artikelen 2 en 3.

Volgens de toelichting verstrekt door de bevoegde ambtenaar is het geenszins de bedoeling met artikel 8 van het ontwerp aan de commissies die niet, samen met de bezoldiging, een pensioen zouden toegekend hebben, de mogelijkheid te ontnemen dit achteraf nog te doen, schikking waarvan de wettelijkheid trouwens ten zeerste zou kunnen betwijfeld worden.

.../...

In die omstandigheden ziet men niet goed de juiste draagwijdte van het artikel. Indien het als een loutere raadgeving dient te worden opgevat, kan het alleen maar verwarring stichten, en daarom stelt de Raad van State voor het artikel te laten wegvallen.

Het verdient aanbeveling de artikelen 9, 14, 15 en 22, die alle betrekking hebben op het pensioen in het algemeen, vooraan samen te brengen onder een afzonderlijke afdeling.

Krachtens artikel 118, §§ 1 en 2, van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, dragen de in artikel 113 van de wet beoogde personen bij in de betaling of wel van de overlevingspensioenen wanneer zij een stelsel van kosteloos rustpensioen genieten, of wel van de rust- en overlevingspensioenen in de andere gevallen, door een verplichte inhouding op hun wedde, welke van 1 januari 1961 af wordt vastgesteld als volgt :

bruto jaarlijkse wedde volgens weddeschaal
van 72.000 frank en minder : 6 pct.
van meer dan 72.000 frank : 6,5 pct.

De latere daarin opgelegde verhogingen werden opgeschort bij artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 november 1962, genomen ter uitvoering van de wet van 2 augustus 1962 betreffende de rust- en overlevingspensioenen.

Aangezien de voorzitters van de commissies van openbare onderstand personen zijn welke bedoeld zijn bij artikel 113 van de genoemde wet van 14 februari 1961, zou de inhouding bepaald bij artikel 9 van het ontwerp moeten worden aangepast aan de voorschriften van artikel 118, §§ 1 en 2, van die wet.

.../...

Volgens de verklaringen van de bevoegde ambtenaar is het de bedoeling met artikel 11 van het ontwerp te kennen te geven, dat in principe alleen de diensttijd tijdens welke de voorgeschreven inhoudingen op de wedde werden verricht, voor de berekening van het pensioen in aanmerking zou komen.

Het verdient aanbeveling zulks duidelijk tot uiting te brengen.

Anderzijds echter zou de Regering het billijk achten dat een belanghebbende zijn situatie met instemming van de betrokken commissie kan regulariseren voor de periode tijdens welke hij bezoldigd is geweest zonder dat de voorgeschreven inhoudingen zouden zijn verricht, hetzij omdat door de commissie nog geen beslissing tot toekenning van een pensioen was genomen,hetzij dat de inhoudingen eenvoudigweg verwaarloosd werden.

Met die bedoeling is rekening gehouden door invoeging van een nieuw tweede lid in de tekst die de Raad van State hieronder voor het oorspronkelijke artikel 11 van het ontwerp voorstelt.

Met betrekking tot artikel 12 van het ontwerp vestigt de Raad van State er de aandacht op dat, aangezien de voorzitters van de commissies van openbare onderstand niet bedoeld zijn in artikel 1 van de wet van 3 juli 1967

.../...

betreffende de arbeidsongevallen, de voorzitter die door een arbeidsongeval wordt getroffen, zich zal kunnen beroepen op het gemeen recht (artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek).

Aangezien de wet iedere commissie vrijlaat om al dan niet een pensioen toe te kennen zou, om binnen het wettelijk kader te blijven, het eerste lid van artikel 14 van het ontwerp moeten worden aangevuld zoals in de hieronder door de Raad van State voorgestelde tekst.

De Raad van State stelt voor ook in § 3 van artikel 16 van het ontwerp de in de twee vorige paragrafen bepaalde voorwaarde van ten minste één jaar huwelijk op te nemen.

Deze voorwaarde,die beoogt het aangaan van een huwelijk "in extremis" met het oog op het verkrijgen van het overlevingspensioen tegen te gaan, is hier even zo goed op haar plaats.

Artikel 18 van het ontwerp bedoelt blijkbaar door gewettigde kinderen enkel de natuurlijke kinderen die gewettigd werden overeenkomstig de artikelen 331 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

..../....

Sedert de wet van 21 maart 1969 kan de wettiging ook door adoptie plaatsvinden niet alleen ten opzichte van een natuurlijk kind in de zin van artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek, maar ook ten opzichte van gelijk welke minderjarige.

Het ontworpen artikel houdt ten onrechte geen rekening met die met toepassing van de vermelde wet gewettigde kinderen (zie artikel 370 van het Burgerlijk Wetboek).

In verband met artikel 18 van het ontwerp vestigt de Raad van State er de aandacht op dat, aangezien niet uitdrukkelijk bepaald wordt dat de kinderen ten laste van de weduwe moeten zijn, voor de verhoging van het pensioen der weduwe kinderen in aanmerking kunnen komen die met haar geen enkele juridische noch feitelijke band hebben. Zulks kan bijvoorbeeld het geval zijn met kinderen uit een vorig huwelijk van de voorzitter dat ontbonden werd door echtscheiding, terwijl die kinderen aan de vroegere echtgenote werden toevertrouwd.

Anderzijds worden natuurlijke kinderen die erkend zijn door de overleden voorzitter, buiten beschouwing gelaten, zelfs wanneer de weduwe hun opvoeding verzekert.

De oorspronkelijke tekst van de inleidende volzin van artikel 20 werd geïnspireerd door artikel 13 van de wet van 5 juli 1954, dat aanvangt als volgt :

"Het recht op het pensioen wordt tot de leeftijd van 18 jaar erkend aan de volle wees, gesproten uit de titularis van de openbare functie in kwestie ...".

.../...

Met de toevoeging van de woorden "het huwelijk van" vóór de woorden "de voorzitter in kwestie" werd een betere redactie beoogd, maar daaruit vloeit voort dat de erkende natuurlijke kinderen worden uitgesloten, wat eigenlijk niet de bedoeling is. Daarom heeft de Raad van State een andere redactie voorgesteld.

In de tekst die de Raad van State hieronder voor het ontwerp voorstelt werd rekening gehouden met de meeste der hierboven gemaakte opmerkingen, en worden tevens vormwijzigingen aangebracht welke geen nadere toelichting behoeven.

KONINKLIJK BESLUIT TER UITVOERING VAN ARTIKEL 24 VAN DE WET VAN 10 MAART 1925 TOT REGELING VAN DE OPENBARE ONDERSTAND.

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Gelet op artikel 24 van de wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand, gewijzigd bij de wet van 2 juni 1969;

...

...

.../...

HOOFDSTUK I.- ALGEMENE BEPALINGEN.

Artikel 1.-

Voor de toepassing van dit besluit wordt onder commissie verstaan de gemeentelijke of intercommunale commissie van openbare onderstand.

Artikel 2 (artikel 1 van het ontwerp).

Als belangrijke commissie worden voor de toepassing van artikel 24 van de wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand beschouwd :

1° de commissies voor een bevolking van meer dan 5.000 inwoners. Het aantal inwoners wordt bepaald overeenkomstig de officiële opgave van 's Rijks bevolkinscijfer, berekend op 31 december van het verstreken jaar;

2° de commissies die verzorgingsinstellingen, tehuizen voor kinderen, rustoorden voor bejaarden of wooncomplexen voor bejaarden, voorzien van algemene hulpdiensten, rechtstreeks beheren, op voorwaarde dat het geheel van deze instellingen en complexen ten minste veertig bedden telt.

Artikel 3 (artikel 2 van het ontwerp).

De commissie die beslist hetzij een wedde, hetzij een wedde met een pensioen, hetzij presentiegeld, als bedoeld in artikel 24, derde lid, van de wet toe te kennen, brengt de daaruit voortvloeiende uitgaven onder een afzonderlijke post op haar begroting.

Artikel 4.-

§ 1 (artikel 3 van het ontwerp). De beslissingen als bedoeld in artikel 24, derde lid, van de wet zijn aan het advies van de betrokken gemeenteraden en aan de goedkeuring van de betrokken bestendige deputatie onderworpen.

.../...

§ 2 (artikel 4 van het ontwerp). Zij houden op uitwerking te hebben op 31 december van het jaar waarin wordt vastgesteld dat het aantal inwoners, respectievelijk het aantal bedden, het minimum bedoeld in artikel 2 niet meer bereikt.

HOOFDSTUK II. - DE BEZOLDIGING VAN DE VOORZITTER.

Artikel 5 (artikel 6 van het ontwerp).

De bezoldiging van de voorzitter van een commissie mag niet meer bedragen dan de wedde van een schepen der gemeente waar de zetel van de commissie is gevestigd.

Geen bezoldiging mag worden toegekend wanneer de schepen van de gemeente geen wedde geniet.

Artikel 6 (artikel 7 van het ontwerp).

Een bezoldigd voorzitter mag in de uitoefening van zijn functie geen andere vergoeding genieten dan de vergoeding bedoeld in artikel 24, tweede lid, van de wet.

HOOFDSTUK III. - HET PENSIOEN.

Afdeling 1. - Algemeen.

Artikel 7 (artikel 9 van het ontwerp).

Wanneer de commissie besloten heeft een pensioen toe te kennen, wordt een inhouding van 6 t.h. gedaan op de bezoldiging van de voorzitter, als die volgens brutoweddeschaal 72.000 frank of minder per jaar bedraagt, en van 6,5 t.h. als zij volgens brutoweddeschaal meer dan 72.000 frank per jaar bedraagt. De opbrengst van de inhouding wordt als ontvangst in de comptabiliteit van de commissie in rekening gebracht.

.../...

Artikel 8 (artikel 14 van het ontwerp).

In geval van achtereenvolgende uitoefening van de functie van voorzitter in verscheidene commissies, worden de financiële lasten, voortvloeiende uit de betaling van het pensioen, verdeeld over de verschillende commissies, die het recht op pensioen en eventueel het voordeel van de toepassing van artikel 11, tweede en derde lid, hebben toegekend.

Het aandeel van ieder van deze commissies in voornoemde financiële lasten wordt bepaald naar evenredigheid van de in aanmerking komende bezoldigingen en vergoedingen die de voorzitter in deze hoedanigheid van iedere commissie ontvangen heeft.

Artikel 9 (artikel 15 van het ontwerp).

Wanneer met toepassing van dit besluit geen pensioenaanspraken kunnen worden erkend, verwerft de commissie de overeenkomstig artikel 7 ingehouden som definitief.

Artikel 10 (artikel 22 van het ontwerp).

De voorzitter die wordt afgezet, verliest het recht op het eigen pensioen. Het recht van zijn weduwe en wezen op pensioen wordt daardoor niet aangetast.

Afdeling 2 - Het eigen pensioen van de voorzitter.

Artikel 11 (artikel 10 van het ontwerp).

Het recht op een eigen pensioen gaat eerst in na een diensttijd van 10 jaren en vanaf de leeftijd van 60 jaar. Pensioen en wedde van een voorzitter kunnen echter niet worden gecumuleerd.

.../...

Artikel 12 (artikel 12 van het ontwerp).

Er mag geen vervroegd pensioen worden toegekend wegens ziekte of lichaamsgebreken.

Artikel 13 (artikel 13 van het ontwerp).

Het pensioen wordt op grond van de laatstelijk genoten bezoldiging berekend tegen 1/25e per jaar voor de eerste vijftien jaren, en tegen 1/60e vanaf het zestiende jaar van de in aanmerking te nemen diensttijd. Het pensioen mag niet meer bedragen dan drie vierde van voornoemde bezoldiging.

Artikel 14 (artikel 11 van het ontwerp).

De diensttijd waarop het pensioen wordt berekend, is uitsluitend de diensttijd tijdens welke de bij artikel 7 bepaalde inhouding op de wedde werd gedaan.

De commissie mag evenwel beslissen dat ook de diensttijd tijdens welke de voorzitter werd bezoldigd zonder dat inhoudingen werden verricht, in aanmerking zal komen, op voorwaarde dat een bedrag ten belope van de niet gedane inhoudingen door de gerechtigde wordt betaald.

De commissie mag ook de tussen 14 augustus 1960 en 13 juli 1969 gelegen diensttijd tijdens welke de voorzitter werd vergoed, meetellen voor de berekening van het pensioen, met dien verstande dat geen inhouding op de vergoeding wordt gedaan maar dat het overeenkomstig gedeelte van het pensioen met 6 t.h. of 6,5 t.h., naar gelang van het geval, wordt verminderd.

.../...

Afdeling 3 - Het pensioen van de weduwe.

Artikel 15 (artikel 16 van het ontwerp).

§ 1. De weduwe van hem die als voorzitter van een commissie overlijdt, heeft enkel recht op pensioen indien het huwelijk ten minste een jaar heeft geduurd en de echtgenoot ten minste gedurende een jaar de functie van voorzitter had vervuld.

§ 2. De weduwe van een gewezen voorzitter die een door de commissie toegekend pensioen genoot, heeft enkel recht op pensioen indien het huwelijk heeft plaats gehad vóór de oppensioenstelling en ten minste een jaar heeft geduurd op het tijdstip van het overlijden.

§ 3. De weduwe van een gewezen voorzitter die gedurende ten minste tien jaren de functie van voorzitter heeft uitgeoefend en geen eigen pensioen als bedoeld in dit besluit heeft genoten, heeft recht op pensioen, indien het huwelijk ten minste een jaar heeft geduurd.

§ 4. Het pensioen eindigt bij een volgend huwelijk en wel op de laatste dag van de maand in de loop waarvan het huwelijk heeft plaats gehad.

Artikel 16 (artikel 17 van het ontwerp).

Het pensioen bedraagt ten minste 30 t.h. van het bedrag van de bezoldiging bedoeld in artikel 13. Het wordt verhoogd met 1 t.h. voor elk jaar boven de diensttijd van tien jaren.

Het pensioen mag evenwel niet meer dan 50 t.h. van die bezoldiging bedragen, behoudens toepassing van artikel 17.

.../...

Artikel 17 (artikel 18 van het ontwerp).

Voor elk van de wettige kinderen, voor elk van de overeenkomstig de artikelen 331 en volgende van het Burgerlijk Wetboek gewettigde kinderen die van de overleden echtgenoot afstammen, en voor elk van de kinderen die hij door adoptie heeft gewettigd, wordt, zolang zij de volle leeftijd van 18 jaar niet hebben bereikt, het pensioen verhoogd met 5 t.h. van de bezoldiging bedoeld in artikel 14, met dien verstande dat het bedrag van het pensioen drie vierde van die bezoldiging niet mag overschrijden.

Artikel 18 (artikel 19 van het ontwerp).

Indien de overleden echtgenoot ten minste tien jaar ouder was dan zijn echtgenote, wordt het pensioen verminderd met 1 t.h. voor elk verschil van een vol jaar, vanaf het tiende tot en met het negentiende jaar van het leeftijdsverschil.

Wanneer het leeftijdsverschil groter is, worden bovendien de volgende verminderingen per vol jaar toegepast :

- 2 t.h. vanaf twintig tot en met vierentwintig jaar;
- 3 t.h. vanaf vijfentwintig tot en met negenentwintig jaar;
- 4 t.h. vanaf dertig tot en met vierendertig jaar;
- 5 t.h. vanaf vijfendertig jaar.

Deze verminderingen worden niet toegepast op de verhogingen bedoeld in artikel 17.

.../...

Afdeling 4 - Het pensioen van de wezen.

Artikel 19 (artikel 20 van het ontwerp).

De volle wees, die het kind is van de betrokken voorzitter en die de volle leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt, heeft recht op het pensioen van de wezen in een van de volgende gevallen :

1° wanneer de vader als voorzitter van een commissie overleden is na ten minste een jaar de functie te hebben uitgeoefend;

2° wanneer de vader als gewezen voorzitter van een commissie, dan wel de moeder een pensioen genoot met toepassing van dit besluit;

3° wanneer de vader ten minste gedurende tien jaren de functie van voorzitter van een commissie heeft uitgeoefend en bij zijn overlijden geen pensioen met toepassing van dit besluit geniet.

De vaderloze wees wordt met de volle wees gelijkgesteld wanneer de moeder geen recht heeft, of dit niet meer heeft, op een pensioen met toepassing van dit besluit.

Artikel 20 (artikel 21 van het ontwerp).

Het pensioen van een wees bedraagt zes tiende, dat van twee wezen acht tiende van het pensioen van de weduwe. Het pensioen van drie wezen is gelijk aan het volle pensioen der weduwe. Voor de toepassing van deze bepaling wordt het bedrag van het pensioen der weduwe vastgesteld zonder inachtneming van het bepaalde van artikel 18.

.../...

Het pensioen van meer dan drie wezen is gelijk aan het volle pensioen der weduwe, verhoogd met 5 t.h. van de bezoldiging vanaf de vierde wees en voor elk van de volgende wezen. Het globaal bedrag van dit pensioen mag drie vierde van de bezoldiging niet overschrijden.

Afdeling 5 - De procedure tot toekenning en verevening van pensioenen.

Artikel 21 (artikel 23 van het ontwerp).

De aanvragen om pensioen met toepassing van dit besluit worden ingediend bij de commissie waar de betrokken voorzitter zijn functie laatstelijk heeft vervuld.

Artikel 22 (artikel 24 van het ontwerp).

De commissie onderzoekt de aanvraag en verzamelt in verband met de toepassing van dit besluit de stukken die nodig zijn om het persoonlijk statuut van de betrokken voorzitter en dat van zijn rechtverkrijgenden vast te stellen.

Artikel 23 (artikel 25 van het ontwerp).

De commissie beslist over de aanvraag en brengt de beslissing ter kennis van de belanghebbende nadat het bij artikel 4, § 1, bepaalde werd nagekomen.

Artikel 24 (artikel 26 van het ontwerp).

Bij de verevening en de betaling van de pensioenen wordt geen rekening gehouden met de gedeelten van 1 frank.

Artikel 25 (artikel 27 van het ontwerp).

Het eigen pensioen van de voorzitter en het pensioen der weduwe en wezen gaan in met de eerste van de maand volgend op die waarin het recht op pensioen is ontstaan.

.../...

Artikel 26 (artikel 18 van het ontwerp).

De pensioenen worden per maand en in het begin van de maand vooruit betaald.

Artikel 27 (artikel 29 van het statuut).

De pensioenen zijn onderworpen aan het mobiliteitsstelsel dat toepasselijk is op de gemeentelijke pensioenen, uitgekeerd ter uitvoering van de wet van 25 april 1933 omtrent het pensioen van het gemeentelijk personeel, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 26 december 1938.

Artikel 28 (artikel 30 van het ontwerp).

Het pensioen vervalt indien gedurende vijf achtereenvolgende jaren na de 1e januari van het jaar tijdens hetwelk het had kunnen worden geïnd, iedere invordering achterwege is gebleven. De terugvordering van ten onrechte als pensioen ontvangen sommen verjaart binnen dezelfde termijn.

Artikel 29 (artikel 31 van het ontwerp).

... (zoals in het ontwerp) ...

HOOFDSTUK IV. - PRESENTIEGELD.

Artikel 30 (artikel 32 van het ontwerp).

De commissie kan slechts een enkel presentiegeld per dag en vanaf de zevende vergadering van het zittingsjaar dat op 1 juli aanvangt, aan haar leden toekennen.

Wedde en presentiegeld kunnen niet worden gecumuleerd.

.../...

Artikel 31 (artikel 33 van het ontwerp).

Voor toekenning van presentiegeld komen in aanmerking de vergaderingen van de commissie en die van het vast bureau of van de speciale comités opgericht in de commissie.

Artikel 32 (artikel 34 van het ontwerp).

Het presentiegeld mag niet hoger zijn dan het presentiegeld toegekend aan de gemeenteraadsleden van de gemeente waar de zetel van de commissie is gevestigd.

HOOFDSTUK V. - SLOTBEPALING.

Artikel 33 (artikel 35 van het ontwerp).

Het koninklijk besluit van 7 juni 1967 tot vervanging van het koninklijk besluit van 24 maart 1961 genomen in uitvoering der wet van 15 juli 1960, houdende wijziging van artikel 24 van de wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand, wordt opgeheven.

...

...

...

Dans l'intitulé, il n'y a pas lieu de mentionner les diverses lois modificatives.

Au préambule, il suffit de faire état de la dernière modification de la loi, à savoir celle du 2 juin 1969.

Dans la version néerlandaise de l'article 1er, 2°, il convient de s'en tenir à la terminologie de la loi du 2 avril 1965 modifiant la loi du 27 novembre 1891 sur l'assistance publique. On écrira donc "verzorgingsinstelling" au lieu de "verzorgingsinrichting".

En vue de l'application de l'article 3 du projet, il convient d'observer ce qui suit :

Il est d'usage, et de bonne administration, de déterminer les modalités du calcul d'une rémunération et d'une pension par la voie d'un règlement général sur la base duquel seront pris, par la suite, des arrêtés individuels fixant le montant de la rémunération et de la pension. Là où il est procédé de cette manière, seules les délibérations qui établissent ce règlement général, à l'exclusion des décisions individuelles d'application, seront soumises à la tutelle prévue par l'article 3 du projet.

La perte par une commission de ce qui est appelé son caractère d'importance entraîne ipso facto extinction du droit aux jetons de présence et à la rémunération. La disposition de l'article 4 du projet tend à différer cet effet juridique normal jusqu'à la fin de l'année en cours.

.../...

Dans le cas où c'est le critère d'importance de l'article ler, 1°, qui est applicable, la disposition en cause, telle qu'elle est rédigée, aura toutefois un effet opposé à celui qu'elle a en vue, puisque la rémunération perçue au cours de l'année devra alors être remboursée jusqu'au 31 décembre de l'année écoulée, "année pendant laquelle la commission a perdu son caractère d'importance".

Compte tenu de ce qui précède, le Conseil d'Etat propose de rédiger l'article 4 comme suit :

"Elles cessent de produire leurs effets le 31 décembre de l'année au cours de laquelle il est constaté que le nombre d'habitants ou le nombre de lits n'atteint plus le minimum prévu à l'article 2".

L'intention de ne pas accorder de rémunération au président quand l'échevin de la commune à prendre en considération ne bénéficie pas d'un traitement devrait être traduite, à l'article 6, par une disposition expresse, ainsi qu'il a été fait aux articles 2 et 3 de l'arrêté royal du du 24 mars 1961.

Il ressort des précisions fournies par le fonctionnaire délégué que l'article 8 du projet n'entend pas exclure qu'une commission qui aurait accordé un traitement puisse plus tard accorder aussi une pension. La légalité d'une disposition qui les priverait de cette faculté serait d'ailleurs fort douteuse.

.../...

On n'aperçoit pas, dans ces conditions, la portée exacte de l'article. S'il doit s'interpréter comme une simple recommandation, il ne saurait être que source de confusion. Aussi, le Conseil d'Etat propose-t-il de le supprimer.

Il serait souhaitable de réunir au début du projet, en une section distincte, les articles 9, 14, 15 et 22, qui ont tous trait à la pension en général.

En vertu de l'article 118, §§ 1er et 2, de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, les personnes visées par cette loi contribuent au paiement soit des pensions de survie, lorsqu'elles bénéficient d'un régime de pension de retraite gratuite, soit des pensions de retraite et de survie dans les autres cas, par une retenue obligatoire sur leur traitement, fixée comme suit à partir du 1er janvier 1961 :

traitement barémique annuel brut :
de 72.000 francs et moins : 6 p.c.
de plus de 72.000 francs : 6,5 p.c.

Les majorations ultérieures prévues par cet article ont été suspendues par l'article 2 de l'arrêté royal du 24 novembre 1962, pris en exécution de la loi du 2 août 1962 relative aux pensions de retraite et de survie.

.../...

Etant donné que les présidents des commissions d'assistance publique figurent au nombre des personnes visées à l'article 113 de la susdite loi du 14 février 1961, il conviendrait d'adapter la retenue prévue par l'article 9 du projet aux dispositions de l'article 118, §§ 1er et 2 de cette loi.

Suivant les déclarations du fonctionnaire délégué, l'article 11 du projet entend poser en principe que seul le temps de service pendant lequel les retenues prescrites ont été opérées sur le traitement, est pris en considération pour le calcul de la pension.

Il serait utile de le dire clairement dans le texte.

Le Gouvernement estime toutefois, pour des motifs d'équité, devoir donnerà l'intéressé la possibilité de régulariser sa situation, avec l'accord de la commission compétente, pour la période pendant laquelle il a bénéficié d'une rémunération qui n'a pas fait l'objet des retenues prescrites, soit parce que la commission n'avait pas encore décidé l'octroi d'une pension,soit parce qu'on a tout simplement négligé d'effectuer ces retenues.

Il a été tenu compte de cette intention par l'insertion d'un nouvel alinéa 2 dans le texte que le Conseil d'Etat propose ci-après pour l'article 11 du projet.

En ce qui concerne l'article 12 du projet, le Conseil d'Etat attire l'attention du Gouvernement sur le fait que, les présidents des commissions d'assistance publique n'étant pas visés à l'article 1er de la loi du 3 juillet 1967 relative aux accidents du travail, le

.../...

président qui serait victime d'un accident ne pourra invoquer que le régime du droit commun (article 1382 du Code civil).

Comme la loi laisse aux commissions toute latitude d'accorder ou de ne pas accorder de pension, il conviendrait, pour demeurer dans le cadre légal, de compléter l'alinéa 1er du projet ainsi qu'il est fait dans le texte proposé ci-après.

La condition d'au moins un an de mariage, qui figure aux 1° et 2° de l'article 16, devrait également être reproduite au § 3. Destinée à empêcher qu'un mariage soit contracté "in extremis" dans le but d'obtenir une pension de survie, elle est tout aussi indiquée dans cette disposition.

Par enfants légitimés l'article 18 n'entend manifestement que les seuls enfants naturels qui ont été légitimés conformément aux articles 331 et suivants du Code civil.

Depuis la loi du 21 mars 1969, la légitimation peut également se faire par adoption, non seulement de l'enfant naturel au sens de l'article 331, mais de tout mineur d'âge.

C'est à tort que l'article projeté ne tient aucun compte des enfants légitimés en application de la susdite loi (voir l'article 370 du Code civil).

Au sujet de l'article 18 du projet, il convient de relever, en outre, qu'à défaut de disposition expresse

.../...

précisant que les enfants doivent être à charge de la veuve, le projet n'exclut pas que soient pris en considération, en vue de l'augmentation de la pension de la veuve, des enfants qui n'ont avec celle-ci aucun lien de droit ni de fait. Ce serait le cas, par exemple, des enfants, issus d'un mariage antérieur du président dissous par divorce, dont la garde a été confiée à l'ancienne épouse.

D'autre part, les enfants naturels reconnus par le président décédé n'entrent pas en compte, même si leur éducation est assurée par la veuve.

Le texte initial de la phrase liminaire de l'article 20 s'inspirait de l'article 13 de la loi du 5 juillet 1954, qui débute en ces termes :

"Le droit à la pension jusqu'à l'âge de 18 ans est reconnu à l'orphelin de père et de mère, issu du titulaire des fonctions publiques en cause ...".

L'insertion des mots "mariage du" avant les mots "président en cause" vise à améliorer la rédaction mais a pour effet d'exclure les enfants naturels reconnus, ce qui ne répond pas tout à fait à l'intention du Gouvernement. C'est la raison pour laquelle le Conseil d'Etat a proposé une autre rédaction.

Le texte que le Conseil d'Etat suggère ci-après pour l'ensemble du projet tient compte de la plupart des observations faites ci-dessus et apporte, de surcroît, certaines modifications de forme qui ne requièrent aucun commentaire.

.../...

ARRETE ROYAL PRIS EN EXECUTION DE L'ARTICLE 24 DE LA LOI DU 10 MARS 1925 ORGANIQUE DE L'ASSISTANCE PUBLIQUE.

BAUDOUIN, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, SALUT.

Vu l'article 24 de la loi du 10 mars 1925 organique de l'assistance publique, modifié par la loi du 2 juin 1969;

...

...

CHAPITRE Ier. - DISPOSITIONS GENERALES.

Article 1er.-

Pour l'application du présent arrêté, il faut entendre par "commission" la commission d'assistance publique communale ou intercommunale.

Article 2 (article 1er du projet).

Sont considérées comme des commissions importantes pour l'application de l'article 24 de la loi du 10 mars 1925 organique de l'assistance publique :

1° les commissions desservant une population de plus de 5.000 habitants. Le nombre d'habitants est déterminé conformément au relevé officiel du chiffre de la population du Royaume calculé au 31 décembre de l'année écoulée;

.../...

2° les commissions qui gèrent directement des établissements de soins, des homes pour enfants, des homes pour personnes âgées ou des complexes d'habitations pour personnes âgées dotés de services généraux d'aide, à la condition que l'ensemble de ces établissements et complexes comporte au moins quarante lits.

Article 3 (article 2 du projet).

La commission qui décide d'accorder soit un traitement, soit un traitement et une pension, soit des jetons de présence comme prévu à l'article 24, alinéa 3, de la loi, inscrit les dépenses y afférentes à un article spécial de son budget.

Article 4.-

§ 1er (article 3 du projet). Les décisions visées à l'article 24, alinéa 3, de la loi, sont soumises à l'avis des conseils communaux intéressés et à l'approbation de la députation permanente intéressée.

§ 2 (article 4 du projet). Elles cessent de produire leurs effets le 31 décembre de l'année au cours de laquelle il est constaté que le nombre d'habitants ou le nombre de lits n'atteint plus le minimum prévu à l'article 2.

CHAPITRE II. - REMUNERATION DU PRESIDENT.

Article 5 (article 6 du projet).

La rémunération du président d'une commission ne peut être supérieure au traitement d'un échevin de la commune du siège de la commission.

Aucune rémunération ne peut être accordée lorsque l'échevin de la commune ne bénéficie pas d'un traitement.

.../...

Article 6 (article 7 du projet).

Un président rémunéré ne peut, dans l'exercice de ses fonctions, jouir d'aucune indemnité en dehors de celle qui est visée à l'article 24, alinéa 2, de la loi.

CHAPITRE III. - LA PENSION.

Section 1ère - Généralités.

Article 7 (article 9 du projet).

Lorsque la commission a décidé d'accorder une pension, une retenue de 6,5 p.c. ou de 6 p.c. est opérée sur la rémunération barémique brute du président selon qu'elle dépasse ou non 72.000 francs par an. Le produit de la retenue est porté en recette dans la comptabilité de la commission.

Article 8 (article 14 du projet).

En cas d'exercice successif de la fonction de président dans plusieurs commissions, les charges financières résultant du paiement de la pension sont réparties entre les différentes commissions qui ont reconnu le droit à la pension et, le cas échéant, le bénéfice de l'application de l'article 11, alinéas 2 et 3.

La quote-part de chacune de ces commissions dans les charges financières précitées est déterminée au prorata des rémunérations et indemnités admissibles que le président a perçues, en cette qualité, à la charge de chacune de ces commissions.

.../...

Article 9 (article 15 du projet).

Dans les cas où il ne peut être reconnu de titres à la pension en application du présent arrêté, la somme retenue conformément à l'article 7 reste acquise à la commission.

Article 10 (article 22 du projet).

En cas de révocation, le président perd le droit à la pension de retraite. Les droits à pension de sa veuve et de ses orphelins n'en sont pas affectés.

Section 2 - La pension de retraite.

Article 11 (article 10 du projet).

Le droit à la pension de retraite s'ouvre après dix années de services, à partir de l'âge de 60 ans. La pension et le traitement de président ne sont toutefois pas cumulables.

Article 12 (article 12 du projet).

Il ne peut être accordé de pension anticipée pour cause de maladie ou d'infirmités.

Article 13 (article 13 du projet).

La pension est calculée sur la base de la dernière rémunération perçue, à raison de 1/25e par année pour les quinze premières années et de 1/60e à partir de la seizième année de la durée des services admissibles. La pension ne peut excéder les trois quarts de la rémunération susvisée.

.../...

Article 14 (article 11 du projet).

Pour le calcul de la pension est seul retenu le temps de service pendant lequel la retenue prévue à l'article 7 a été opérée sur le traitement.

La commission peut toutefois décider que le temps pendant lequel le président a été rémunéré sans que des retenues aient été opérées sur sa rémunération pourra être pris en considération, à condition qu'une somme égale au montant des retenues non effectuées soit versée par le bénéficiaire.

La commission peut aussi prendre en considération pour le calcul de la pension le temps de service, compris entre le 14 août 1960 et le 13 juillet 1969, pendant lequel le président a perçu des indemnités, étant entendu qu'il n'est pas opéré de retenue sur l'indemnité mais que la fraction correspondante de la pension est réduite, selon le cas, de 6 ou de 6,5 p.c.

Section 3 - La pension de la veuve.

Article 15 (article 16 du projet).

§ 1er. La veuve du président décédé en fonctions n'a droit à une pension que pour autant que le mariage ait duré au moins un an et que l'époux ait exercé les fonctions de président pendant au moins une année.

§ 2. La veuve d'un ancien président bénéficiaire d'une pension accordée par la commission, n'a droit à une pension que pour autant que le mariage ait été contracté avant la mise à la retraite du président et qu'au moment du décès de celui-ci il ait duré au moins un an.

.../...

§ 3. La veuve d'un ancien président qui a exercé les fonctions de président pendant au moins dix ans et qui n'a pas bénéficié d'une pension de retraite au sens du présent arrêté, a droit à une pension pour autant que le mariage ait duré au moins un an.

§ 4. La jouissance de la pension prend fin en cas de remariage, et ce le dernier jour du mois au cours duquel le nouveau mariage a été contracté.

Article 16 (article 17 du projet).

La pension s'élève au moins à 30 p.c. du montant de la rémunération visée à l'article 13. Elle est augmentée de 1 p.c. par année de service au-delà de dix.

La pension ne peut toutefois excéder 50 p.c. de cette rémunération, sauf application de l'article 17.

Article 17 (article 18 du projet).

Pour chacun des enfants légitimes, pour chacun des enfants légitimés en application des articles 331 et suivants du Code civil issus du défunt mari ainsi que pour chacun des enfants que celui-ci a légitimés par adoption, et qui n'ont pas atteint l'âge de 18 ans accomplis, la pension est augmentée de 5 p.c. de la rémunération visée à l'article 14, sans que son montant puisse excéder les trois quarts de cette rémunération.

Article 18 (article 19 du projet).

Si le défunt mari était plus âgé que son épouse de dix ans au moins, la pension est réduite de 1 p.c. par année entière de différence d'âge à partir de la dixième jusques et y compris la dix-neuvième année de différence d'âge. .../...

Lorsque la différence d'âge est plus importante, les réductions supplémentaires suivantes sont appliquées par année entière :

- 2 p.c. à partir de vingt ans jusqu'à vingt-quatre ans inclusivement;
- 3 p.c. à partir de vingt-cinq ans jusqu'à vingt-neuf ans inclusivement;
- 4 p.c. à partir de trente ans jusqu'à trente-quatre ans inclusivement;
- 5 p.c. à partir de trente-cinq ans.

Ces réductions ne s'appliquent pas aux majorations visées à l'article 17.

Section 4 - La pension des orphelins.

Article 19 (article 20 du projet).

L'orphelin de père et de mère, qui est l'enfant du président intéressé et qui n'a pas atteint l'âge de 18 ans accomplis, a droit à la pension des orphelins dans l'un des cas ci-après :

1° lorsque le père est décédé comme président en fonctions après avoir exercé ces fonctions pendant au moins un an;

2° lorsque soit le père, comme ancien président d'une commission, soit la mère bénéficiait d'une pension en application du présent arrêté;

3° lorsque le père a exercé les fonctions de président d'une commission pendant au moins dix ans et ne jouissait pas, au moment de son décès, d'une pension accordée en application du présent arrêté.

.../...

L'orphelin de père est assimilé à l'orphelin de père et de mère lorsque la mère n'a pas droit ou a cessé d'avoir droit à une pension accordée en application du présent arrêté.

Article 20 (article 21 du projet).

La pension d'un orphelin s'élève à six dixièmes, celle de deux orphelins à huit dixièmes de la pension de la veuve. La pension de trois orphelins est égale à la pension entière de la veuve. Pour l'application de la présente disposition, le montant de la pension de veuve est déterminé sans qu'il soit tenu compte de ce qui est prévu à l'article 18.

La pension de plus de trois orphelins est égale à la pension entière de la veuve, augmentée de 5 p.c. de la rémunération à partir du quatrième orphelin et pour chacun des orphelins suivants. Le montant global de cette pension ne peut excéder les trois quarts de la rémunération.

Section 5 - Procédure d'octroi et de liquidation des pensions.

Article 21 (article 23 du projet).

Les demandes d'admission au bénéfice d'une pension en application du présent arrêté sont introduites auprès de la commission où le président intéressé a exercé ses fonctions en dernier lieu.

.../...

Article 22 (article 24 du projet).

La commission procède à l'examen de la demande et réunit, en vue de l'application du présent arrêté, tous documents qui sont nécessaires pour établir le statut personnel du président intéressé et celui de ses ayants droit.

Article 23 (article 25 du projet).

La commission statue sur la demande et notifie sa décision à l'intéressé après s'être conformée aux dispositions de l'article 4, § 1er.

Article 24 (article 26 du projet).

Les fractions de franc sont négligées dans les opérations de liquidation et de paiement des pensions.

Article 25 (article 27 du projet).

La pension de retraite du président et la pension de la veuve et des orphelins prennent cours le premier du mois qui suit celui au cours duquel le droit à pension s'est ouvert.

Article 26 (article 28 du projet).

Les pensions sont payées par mois et anticipativement, au début de chaque mois.

Article 27 (article 29 du projet).

Les pensions sont soumises au régime de mobilité applicable aux pensions communales servies en exécution de la loi du 25 avril 1933 relative à la pension du personnel communal, coordonnées par l'arrêté royal du 26 décembre 1938. .../...

Article 28 (article 30 du projet).

Le droit à la pension est prescrit si celle-ci n'a pas été réclamée pendant cinq années successives à compter du 1er janvier de l'année au cours de laquelle elle aurait pu être perçue. La répétition de sommes perçues indûment à titre de pension se prescrit par le même délai.

Article 29 (article 31 du projet).

... (comme dans le projet) ...

CHAPITRE IV. - JETONS DE PRESENCE.

Article 30 (article 32 du projet).

La commission ne peut allouer de jetons de présence à ses membres que par jour et à partir de la septième réunion de l'année prenant cours le 1er juillet.

Le traitement et les jetons de présence ne sont pas cumulables.

Article 31 (article 33 du projet).

Peuvent donner lieu à l'octroi de jetons de présence, les réunions de la commission et celles du bureau permanent ou des comités spéciaux créés au sein de la commission.

Article 32 (article 34 du projet).

Le jeton de présence ne peut être supérieur à celui qui est alloué aux conseillers communaux de la commune du siège de la commission.

.../...

CHAPITRE V. - DISPOSITION FINALE.

Article 33 (article 35 du projet).

Est abrogé l'arrêté royal du 7 juin 1967 remplaçant l'arrêté royal du 24 mars 1961, pris en exécution de la loi du 15 juillet 1960 modifiant l'article 24 de la loi du 10 mars 1925 organique de l'assistance publique.

...

...

...

De kamer was samengesteld uit

De Heren : F. LEPAGE, voorzitter van de Raad van State,
Messieurs : président du Conseil d'Etat,

H. BUCH, staatsraden,
H. ADRIAENS, conseillers d'Etat,

J. LIMPENS, bijzitters van de afdeling wetgeving,
S. FREDERICQ, assesseurs de la section de législation,

M. JACQUEMIJN, adjunct-griffier, griffier.
greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. H. ADRIAENS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. F. DEBAEDTS, substituut-auditeur-generaal.

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. H. ADRIAENS.

Le rapport a été présenté par M. F. DEBAEDTS, substitut de l'auditeur général.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER, DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) M. JACQUEMIJN. (get.) F. LEPAGE.